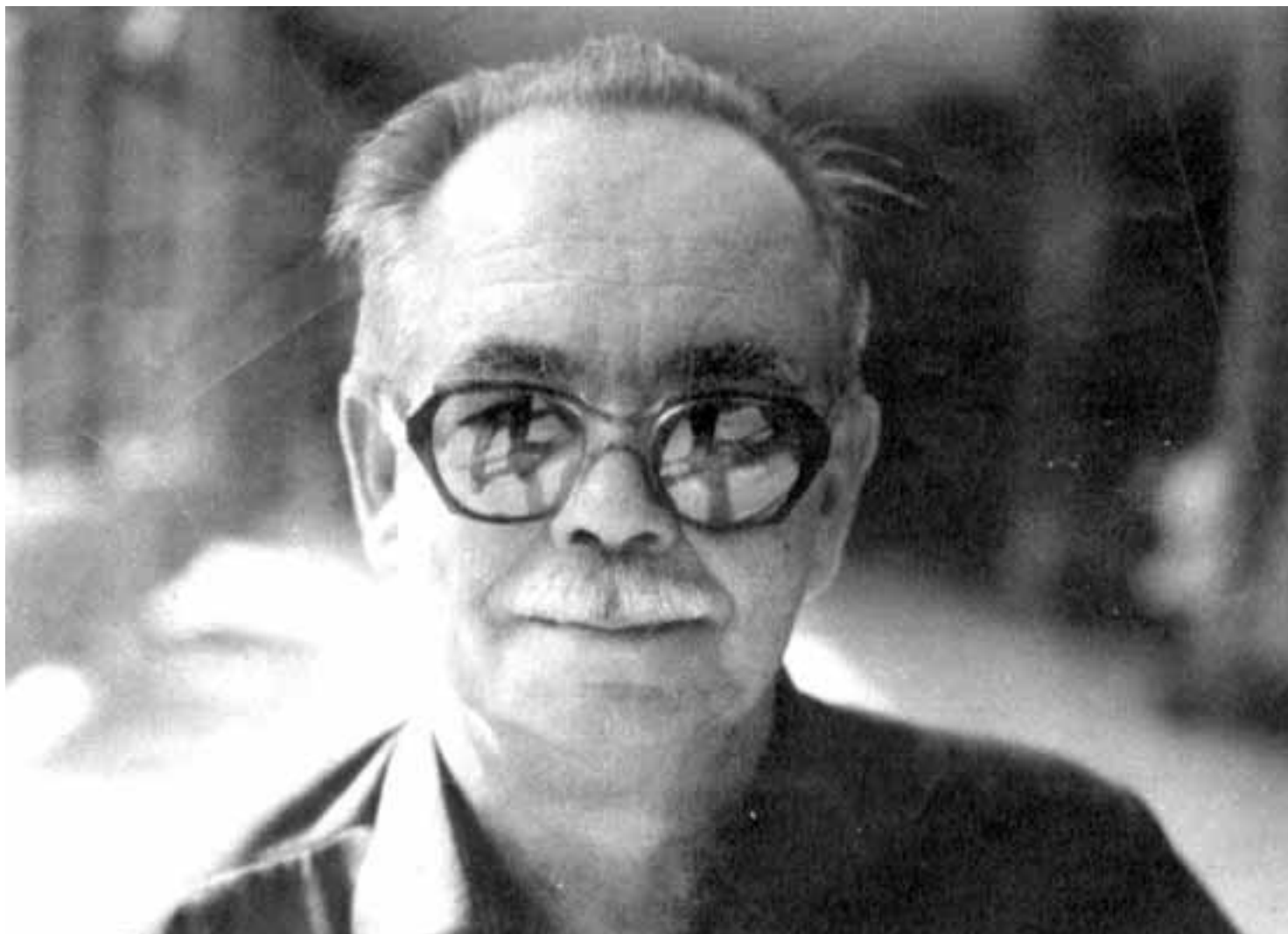

Dobitnik Vjesnikove književne nagrade »Ivan Goran Kovačić«: Prof. dr. Aleksandar Flaker

VJESNIKOV »GORAN« ALEKSANDRU FLAKERU

Vjesnikova književna nagrada »Ivan Goran Kovačić« za godinu 1999. dodijeljena je Aleksandru Flakeru za knjigu »Književne vedute«, u izdanju Matice hrvatske

ZAGREB, 13. lipnja – Aleksandar Flaker dobitnik je *Vjesnikove* književne nagrade »Ivan Goran Kovačić« za godinu 1999. To ugledno književno priznanje koje redakcija *Vjesnika* dodjeljuje od 1964., prof. dr. Aleksandru Flakeru, cijenjenu književnom povjesničaru, teoretičaru i esejistu, pripalo je za njegovu knjigu »Književne vedute«, objavljenu u izdanju Matice hrvatske u Zagrebu. Odluku o ovogodišnjem laureatu *Vjesnikova* »Gorana« donio je Ocjenjivački sud u kojem su bili prof. dr. Vinko Brešić, predsjednik, Vlaho Bogišić, Zlatko Crnković, dr. Dubravka Oraić Tolić i Živana Morić, izabравši Aleksandra Flakera većinom glasova.

Podsjetimo, u drugi krug natjecanja za *Vjesnikova* »Gorana« Ocjenjivački je sud bio odabrao deset naslova iz prošlogodišnje književne produkcije u Hrvatskoj. To je »Hrvatska moderna povijest« Dušana Bilandžića (Golden marketing, Zagreb), »Književne vedute« Aleksandra Flakera (Matica hrvatska, Zagreb),

»Margita ili Putovanje u prošli život« Mire Gavranca (Mozaik knjiga, Zagreb), »Mama Leone« Miljenka Jergovića (Durieux, Zagreb), »Otok pod morem« Marinka Koščeca (Feral Tribune, Split), »Nedjeljni prijatelj« Jurice Pavičića (Znanje, Zagreb), »Moderna hrvatska lirika« i »Nepovrat« Pavla Pavličića (Matica hrvatska, Zagreb; Algoritam, Zagreb), »Novaljski svjetlopiš« Adriane Škunce (Matica hrvatska, Zagreb) i »Trava i korov« Gorana Tribusona (Mozaik knjiga, Zagreb).

U obrazloženju Ocjenjivačkog suda navodi se: »Sveučilišni profesor, književni povjesničar, teoretičar i esejist Aleksandar Flaker rođen je 1924. u Bialystoku, u Poljskoj. Od 1931. živi u Zagrebu, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju, a maturirao u Senju 1942. Studij slavistike završio je 1949. na zagrebačkome Filozofskom fakultetu gdje je 1954. doktorirao s tezom Pravaštvo i ruska književnost, a 1957. habilitirao. Do umirovljenja 1989. vodio je Katedru za rusku književ-

nost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu naslijedivši je od Josipa Badalića. Predavao je i još uvijek predaje na najistaknutijim europskim i američkim sveučilištima. Član je uredništva uglednih domaćih i stranih časopisa, član HAZU i počasni član Madžarske akademije znanosti.

Flakerov iznimno široki znanstveni interes kreće se od književnopovijesnih i teorijskih problema do komparativnoga proučavanja ruske, hrvatske i ostalih slavenskih književnosti 19. i 20. stoljeća. Autor je desetak knjiga, koje su svaka na svoj način označile datume u književnoj znanosti, te urednik jednako tako zapaženih mnogih domaćih i inozemnih zbornika.

Od 50-ih godina, kada u knjizi *Heretici i sanjari* (1954) među prvim u Europi otkriva nepoćudne ruske pisce i teoretičare ruskog formalizma, pa do najnovije knjige, Aleksandar Flaker ispisao je snažno književnoznanstveno djelo u svjesnom odmaku od vladajućih ideolo-

gija. Istih je godina postao i jedan od pokretača i urednika zagrebačkoga časopisa 'Umjetnosti riječi' te jedan od začetnika tzv. 'zagrebačke stilističke škole'.

Kao komparatist Flaker zastupa poredbeno istraživanje s 'kroatocentričnom' funkcijom o čemu svjedoče ne samo njegove *Književne poredbe* (1968) već i zbornik *Hrvatska književnost u evropskom kontekstu* 1978. (suurednik K. Pranjić) koji je tadašnji politički režim kvalificirao kao ideološki štetnu knjigu.

Hrvatsku književnu znanost Flaker je zadužio terminima kojima su naslovljene njegove emblematske knjige *Stilske formacije* (1976) te njemačko i hrvatsko izdanje *Proze u trapericama* (1975. i 1976) a koje su ga svrstale među vodeće književne teoretičare.

Rezultati Flakerova višegodišnjega bavljenja pitanjima avangarde, s jedne strane su knjige *Poetika osporavanja* (1982) i *Ruska avangarda* (1984), odnosno projekt *Pojmovnik ruske avangarde*, s druge, odvođenje autorova interesa prema intermedijalnome proučavanju književnosti i slikarstva. Svoje u osnovi trajno zanimanje za prostor književnosti doći će do izražaja i u *Nomadima ljepote* (1988) kao i u 'ratnoj', danas posve rijetkoj knjizi *Riječ, slika, grad* (1995).

Na tragu ovakvoga istraživačkoga smjera i duge, plodne sveučilišne karijere, koja je na najbolji način povezivala Zagreb s uglednim inozemnim sveučilišnim centrima, nastala je i najnovija Flakerova knjiga; *Književne vedute* dovršene su u Göttingenu gdje Flaker i dalje proučava problematiku prostornoga, vremenskog i likovnog ustrojavanja svijeta čemu je ova knjiga i posvećena.

Flakerove su *Književne vedute* učeno štivo koje se istodobno lako čita i oduševljeno gleda. Naslovni termin književne vedute u autorovoj leksikografskoj interpretaciji shvaćen je kao pogled na grad ili krajolik izražen riječima, a omogućuje čitatelju šetnju kroz modernu književnost i kulturu kao kroz viđeni krajolik, ali i kao novu vizuru modernoga grada kroz dvostruki prozor književnosti i slikarstva – od likovnih veduta s kraja 18. stoljeća do viđenja grada u Šenoe, Turgenjeva, Vojnovića, Matoša, Krležu, Ujevića, Mandelštama, Pasternačka, Brodskoga, reklama i grafita.

Ona je istodobno sinteza svih odrednica autorova opusa, njegove sklonosti sazimanju problema u novim terminima i, napokon, intermedijalnosti.

Riječ je o knjizi koja ne samo da pomiče granice imanentne analize književnoga teksta prema drugim umjetnostima, odnosno kulturi u širem smislu, već i o knjizi u kojoj se na sretan i u grafičkom pogledu doista spretan način spajaju dva stila (znanstveni i esejistički) i dvije umjetnosti (književnost i slikarstvo).

Rezultat: jedna pionirska, neobična, moderna, akribična, ležerna i lijepa knjiga. *Književne vedute* izvanredna je kreacija i u izdavačkoj produkciji 1999. i u autorovu opusu, stoji u obrazloženju Ocjenjivačkoga suda za dodjelu *Vjesnikove* književne nagrade »Ivan Goran Kovačić«. Nagrada će prof. dr. Aleksandru Flakeru biti predana u subotu, 24. lipnja na zajedničkoj svečanoj dodjeli tradicionalnih *Vjesnikovih* priznanja za umjetnost, kada će se obilježiti i 60. obljetnica lista *Vjesnik*. (K. R.)